

Ілюстрована політична, просвітна і господарська часопись.

Виходить що тижня в суботу.

Редагує: Д-р СТЕПАН БАРАН.

ПЕРЕДПЛАТА: В Австрії й Угорщині: річно 6 кор., піврічно 3 кор., чвертьрічно 1.50 кор. Поодиноке число коштує у Львові 10 сот., на провінції 12 сот. За границею „Свобода“ коштує на цілий рік: В Німеччині 6 марок; в Росії 3 рублі; в Америці 2 долари.

Адреса Редакції і Адміністрації: „СВОБОДА“, Львів, Ринок ч. 10., II. поверх.

Ч. 6.

ЛЬВІВ, субота, дня 5. лютого 1916.

Рік XX.

Найстарше товариство на Україні.

День 2 лютого 1916 остане пам'ятним в історії українського народу, бо того дня по довгих роках перейшло на ново в українські руки найстарше товариство на Україні, Ставропигійський Інститут у Львові, товариство, котре існує від 1586 — отже кругло 330 літ.

В історії нашого народу записалося Ставропигійське Брацтво, від часів цесаря Йосифа II — від 1788 р. Ставропигійський Інститут добре і відіграло визначну роль. Се брацтво при церкві Успенія Пресвятої Богородиці у Львові (так званій „волоській“) було колись висказом народних почувань галицьких Українців, воно довгий час вело перед не тільки в церковних справах, не лише боронило нашої віри і обрядів перед затіями ворогів, воно було осередком просвітнього життя українського народу, звідки йшли лучі просвіти на цілу широку українську землю.

Значіне львівської Ставропигії ще більше. Коли під польським нетерпимим пануванням український народ стратив свої висші верстви, головну шляхту, коли розпочалося насильне польщення Львова і інших міст, тоді поруч з українським козацтвом виступає українське міщанство як оборонці віри і українського народу перед замахами польського уряду, польських панів і ксьондзів та польських міських магістратів. Разом з українським міщанством стануло за нашу віру і народ і тодішнє низше українське духовенство, уважаючи львівську Ставропигію за речника наших релігійних і народних потреб.

З волею Ставропигії числилися тодішні церковні і світські влади. Ставропигія не лише пускала в світ книги церковного і релігійного змісту — вона перша основала висшу (грецьку) школу, де вчилися багато людей, котрі опісля відіграли у нас виднішу роль. Польські королі, хоч не радо, мусіли таки признати привілей львівського Ставропигійського Брацтва, а церковні влади, патріархи, а відтак папи, дали йому право участі в церковних соборах і право голосу в церковних справах.

Львівське Ставропигійське Брацтво було крім сего образцем для інших брацтв в значніших містах на Україні. Крім міщан належали там знамениті люди високого роду, визначного становища і тим способом Ставропигія львівська була неначе заступницею цілого народу, його віри і народности.

Ставропигія одна з найдавніших наших пам'яток у Львові, переказом зв'язана з часами недалекими від основаня самого міста і з іменами наших славних людей як князів Острожських, Вишневецьких, Рожинських, Збарзьких, Заславських, Конашевича-Салайдач-

ного і Немировичів, Буцацьких, ба й деяких чужинців.

Посліднім виднішим виступом Ставропигійського Інституту був голос його в церковно-народній справі, коли два заступники Ставропигії з двома відпоручниками вибраними на всенароднім вічу у Львові в 1883 р. заложили рішучий протест проти нарушеня прав нашої церкви і народности передачею василіянських монастирів в Добромилі і Львові в заряд Євугів. Сим прилюдним виступом заявлено тоді перед цілим світом, що народ наш не зрікається участі в справах церковно-народних і що зовсім не передавалося його споконвічне право брати участь в церковних справах, що так тісно зв'язані з його життям.

Позатим Ставропигія в останніх роках — не давала більших признак життя, будучи радше історичним пам'ятником. Як майже усі давніші товариства перейшли в руки москвофілів, які зробили з неї гніздо цареславія, а завершили своє пановане історичною подією, коли то 11 цвітня 1915 року збори прийняли одностайно внесені д-ра Дудкевича, якого метою було підготувати перехід на православе.

Свого злочинного наміру москвофіли не змогли вже виконати. До Львова вернули австрійські влади, перед котрими послідна ставропигійська управа і більшість членів Ставропигійського Інституту ратувалися утечею до Росії. Австрійські влади, не заставши у Львові нікого з управи Ставропигії, іменували до тимчасового заряду сим товариством окремого правительственного комісаря і зарядили прийняти в члени видніших Українців зі Львова і з краю.

Дня 2 лютого відбулися загальні збори, на котрих вибрано виключно українську управу і з сим днем найстарше на цій Україні товариство перейшло на ново в руки українського народу і позбувшися москвофілів, буде служити виключно для його добра.

А роботи тепер по світовій війні буде для Ставропигії багато і дасть Бог, що вона буде справді одною з наших провідниць в нашій церковній і народній роботі.

В сали засідань Ставропигійського Інституту при ул. Бляхарській ч. 9. у Львові відбулися о 5 год. по пол. 2 лютого с. р. загальні збори Ставропигії при участі 75 членів; всіх членів прийнято досі 115, розуміється самих Українців; з давніших москвофільських членів, яких 14 остало у Львові, прийшло на збори тільки двох. Збори отворив правительственный комісар п. Адам Смулка довгою промовою, в котрій підніс, що послідні загальні збори з 11 цвітня 1915 р. були важні, а що всі члени управи виїхали до Росії, тому дирекція поліції поручила йому тимчасовий заряд майном Ставропигії, а намісництво рішенням з 14 грудня 1915 р.

ч. 36774 поручило йому прийняти нових членів і скликати загальні збори в цілі вибору нового заряду.

Опісля п. Смулка покликавши на секретаря зборів д-ра Степана Барана, зарядив голосоване, запрошуючи до обчислення голосів д-ра Кормоша з Перемишля, Павлишака і Саєвича зі Львова. Вибрані є слідуочі: сениором (головою): Григорій Кузьма, гофрат, заступниками сениора: Іван Кивелюк, член виділу краюго і Юліян Січинський, старший радник дирекції домен і лісіа; до ради (совіту): д-р Степан Баран, адвокат і редактор *Свободи*, секретарем, Олександр Барвінський, гофрат, настоятелем церкви, д-р Сидір Голубович, адвокат і посол, правним дорадником, Сидір Громницький, директор філії академічної гімназії, настоятелем друкарні, Олександр Кмицикевич, радник висшого суду краюго, прокуратором, д-р Олександр Кульчицький, директор Земельного Банку, настоятелем каси і касового діловодства, д-р Кость Левицький, адвокат і посол, д-р Евген Озаркевич, старший радник санітарний, Сидір Мидловський, пенсіонований радник висшого суду краюго, настоятелем хорів, бурси і дяківської школи, Михайло Стефанівський, майстер шлюсарський, Лев Шехович, пенсіонований радник висшого суду краюго, настоятелем домів і д-р Василь Шурат, професор гімназії, настоятелем книгарні, магазинів, архіву і музею; до контрольної комісії вибрані: Кароль Бандрівський, радник дирекції скарбу, Григорій Пежанський, пенсіонований радник будівництва і Омелян Саєвич, директор Краєвого Союзу Ревізійного.

Вислід виборів прийняли зібрані довготриваючими оплесками. Провід зборів віддав правительственный комісар в руки сениора Григорія Кузьми, котрий в імени зібраних висказав подяку нашому Достойному Монархови і його правительству за се, що віддали найстарше товариство на Україні в руки українського народу і правительственному комісареві за дотеперішнє веденє справ товариства; промову сениора вислухали зібрані стоячи і прийнячи її бурєю оплесків.

На конець д-р Остап Макарушка іменем всіх членів Ставропигії подякував президентови д-рови Костеві Левицькому і прочим членам президії Загальної Української Ради за їх заходи в цілі відзисканя Ставропигії.

На тім збори закінчено серед піднеслого настрою присутних, почім відбулася спільна фотографія.

Безпосередно по зборах відбулося перше засіданє управи, де розділено роботу між поодиноких членів в сей спосіб, як се висше зазначено.

В найблизших днях правительственный комісар зложить управу в руки нововибраного заряду.

Леся Мартович.

В війні, яка отсе шаліє над нашою країною вже більше як півтора року, попри нечислімі жертви і втрати, що їх поніс український народ, треба згадати про нову значну втрату. Є нею смерть одного з видніших галицько-українських писателів — смерть д-ра Леся Мартовича. Як більшість українських писателів і діячів, вийшов і покійний Мартович з селянської родини, через жите пробивався сам, ідучи до науки, до світла, і на своїм не довгим житевім шляху зазнав не одного горя.

Обдарений письменницьким таланом на просьбу найблизших приятелів зачав писати короткі оповідання з життя наших селян, так вірні, що читаючи їх, здається, що власними очима дивимося на подію і людей, про кожну читасмо. Написав Покійний небогато, всего видруковано доси „Стрибожий дарунок“ і інші оповідання „Нечитальник“ та інші оповідання — та дещо дрібного), але його твори є звітні широким масам нашого селянства (приміром „Смертельна справа“) з друку в нашій *Свободі* або окремими книжочками і все читане оповідань Мартовича робило на наших селян дуже велике враженіє. В нинішній *Свободі* подаємо одно з його оповідань — „За межу“ — а в слідуючих подамо ще дещо.

Про жите покійного д-ра Леся Мартовича пише так його давний товариш і приятель, д-р Іван Кунців:

Покійний родився 12 лютого 1871 р. в Торговиці городенського повіту. Від дитинства товаришовав з Василем Стефаніком, який певно поділить з своїми споминами із ширшою громадою.

Заробляючи на кусень хліба, тинявся покійний уже від початку університетських наук по адвокатських канцеляріях на провінції та в деякі з них зовсім самостійно — не слухавши ще навіть викладів обов'язочого права. За теж і його правничі науки, розпочаті 1891 року в Чернівцях і скінчені по довших та коротших перервах у Львові тривали кільканайцять літ; впрочім всі іспити складав з відзначенням, правник був знаменитий, науково підготований і практично вишколений. Вже як по правді управлений кандидат адвокатури працював якийсь час у канцелярії адвоката д-ра Костя Бірецького в Щирці коло Львова, де і вперше виступила у нього придбана серед невідрадних обставин жо лудкова хвороба (боляк), яка відновлювалась чим раз частійше тай остаточно завела його в могилу.

Нездужаючи з більшими або меншими перервами від осені 1911 р., покійний не міг правильно працювати. Написав більшу повість із життя галицької інтелігенції та вислав її був до редакції „Літературно Наукового Вістника“, де мала небагатом друкувати ся, та я намовив його, щоби відібрав рукопис і ще раз по впливі певного часу перечитав. Бо знаючи нахил покійного до насмішливого способу писання, я боявся, що річ хоч закроена поважно, то писана в часі хвороби, часами прямо серед тілесних болів, може вийти невідповідною. Крім того написав ще кілька дрібніших річій. Все написане приготував був до друку, переписуючи на машині. Поза тим всім був однак уже людиною зломаною, та хоча дав ся ще намовити до докінчення докторських іспитів та весну 1914 р., ніяких ширших плянів ані що до особистого життя ані що до будучої творчості не хотів обдумувати. Навіть не хотів більше обговорювати думки, киненої при писанню на піддашу „Народної Торговлі“ у Львові оповідання „Мужицька смерть“, — викінчити його на повість в трех відділах (перше покоління: смерть паншиняного мужика, друге покоління: збіднілий мужик, третє покоління: мужик будуччини, обновлений).

За те до всіх проявів умового життя, з окрема нашого публічного, відносив ся дальше з великим заінтересованем, читав дуже много з областей ріжних наук, а пілчас наїзду зачитував ся купами газет, снував всякі думки про нашу будуччину та ніколи не тратив надії.

На жаль, наїзд хоч дав покійному невичерпане жерело спостережень на людським матеріалі з обох боків бувшого кордону та сильно збогатив його і так незвичайно об-

ширні відомости язикові і душі народу — зменшив близько на половину його недрухану спадщину. При вчиненні у моїх хаті салдатами погромі в дни 13. вересня 1914 всі рукописи Покійного опинили ся на подвір'ю, в городі, в саді, на слоті, порозкидані і потоптані салдатськими чобітьми. Визбрані потім картки виказали вже много браків. В цілости остала згадана висше повість (з відвертним заголовком і половиною першої картки, заголовка я не можу собі пригадати) та коротші оповідання: „Народна ноша“, „Пророцтво грішника“ і „Жирафа та Лад“.

З інших оповідань та драматичних нарисів остали лише всякі уривки. Покійний не зібрав ся вже повикінчувати їх на ново.

Натомість є сліди, що Покійний щось писав у слідних місяцях і то про річи звязані з наїздом, однак пошукуваня видали дуже малий вислід (дві-три карточки окремих рукописів) та не знати, чи не пропали де цілі рукописи.

Помер самітно і досить несподівано, бо стан його здоровля в слідних місяцях був значно поправив ся. Хорого доглядали підчинені, полонені мужики-салдати з Катеринославщини, серед котрих остала згадка про „доброго пана“, що любив з ними балакати і жартувати.

Смерть захопила його дня 11. січня 1916 з полудня в опушеній та знищеній сільській школі, покиненого переважно мешканцями Погариска, а 13. січня смерком у сусіднім та кож людьми покиненім Монастирку на склоні цвинтарного гроба виросла ще одна воєнна могила.

Дня 31. січня мав Покійний ставитись до загального ополчення як заступник офіцера з давних часів. Лиха погода і тяжкі дороги спричинили, що похорони були дуже скромні: три сусідні священики, три місцеві пані, два замісцеві світські інтелігенти, три салдати та громадка місцевих селян, а радше селянок, явили ся віддати послідну прислугу.

Нехай же хоч твори його духа зазнають ліпшої долі як їх творець!

Услівя капітуляції Чорногори.

Ц. к. начальна команда армії оголошує: Умови, підписані 25 січня 1916 в 6. год. по пол. про зложенє оружя чорногорською армією, звучать:

1) Вся воєнна зброя в краю разом амуніцію й додатковим матеріалом, гарматами, машинowymi карабінами, ручними гранатами, бомбами і т. д., воєнний матеріал всякого рода, корабельний матеріал, без огляду на те, чи є приватною чи державною власністю, будуть віддані ц. і к. військовій команді.

2) Спосіб віддавання зброї: Кождий Чорногорець віддасть зброю і подібні річи, які є в него, в отсих місцевостях: Подгоріца, Ніксіч, Коляшін, Даніловград, Савнік, Андриєвіпа і Горанско. Чорногорське правителство несе відповідальність за те, що ніхто не ухилисть ся від віддання зброї. Відданє зброї має наступити протягом 3 днів, в околицях, де дорога утруднена, протягом 6 днів по підписанню протоколу. На скільки не встануть австро-угорські перевозові способи, зброя має бути відставлена при помочи чорногорських перевозових способів. Віддана зброя буде зложена в Ніксічи, Даніловграді і Подгоріци, де на основі зарядження ц. і к. властей буде віддана під сторожу і забезпечена. Конечних перевозових способів жадає чорногорське правителство, подаючи ц. і к. окупційним відділам місце і тягар транспорту. Офіцери можуть задержати бічну зброю. Стрільну зброю можуть мати військові поліційні органи і жандармерія, які повнять службу на границі Альбанії. Також дозволено, щоби в граничних областях Альбанії і Санджаку довірені люди могли мати револьвери. Кождий уповажнений носити зброю. Чорногорець мусить мати легітимацію, виставлену чорногорським правителством, бо инакше по впливі реченця, наведеного висше в точці 2) кождий, хто буде мати зброю, а не буде мати легітимації, буде трактований як ворог або віддаваний військовому карному судови. Чорногорське правителство предложить ц. і к. військовій команді в Цетиню точний внесок що-до спису осіб, яким має бути остав-

лена зброя, і подасть до відомости, які відзнаки будуть мати ті органи.

3) З огляду на те, що ц. і к. війська обсадили цілу область Чорногори, остає їм далі свобода вести дальші операції, аж до заключеня мира. Чорногорці не мають в тім перешкаджати ц. і к. військам ані їх непокоїти. Чорногорське правителство з своєї сторони уділить ц. і к. військам при тім поступованю всякої помочи, особливо що до уміщення дерева, води і перевозових способів, на скільки на се позволяють скромні відносини краю.

4) Чорногорське правителство, на скільки се лежить в його силі, обіймає поруку за всіх здатних до зброї людей, що збережуть спокій в своїх місцях осідку і не півруть ся до жадного виступу проти Австро-Угорщини. На випадок, як би де вибухли непокої, ц. і к. команда заведе військовий нагляд. Чорногорське правителство з власної спонуки жадає від ц. і к. війська оружної помочи, коли признає се конечним. Всі пристани, залізницї і укріплення, що знаходять ся вже в руках ц. і к. війск, мають в їх руках остати аж до заключеня мира. Чорногорське правителство заявляє, що в краю нема вже ніяких укріплень, а коли б ще які знайшли ся, ц. і к. військам вільно їх обсадити.

5) Всі австро-угорські й німецькі полонені будуть 25. с. м. випущені на свободу і віддані в руки ц. і к. військовій команді в Подгоріци. Чорногорські полонені будуть віддані по заключеню мира. Однак чорногорські відпоручники просили, щоб і їх полонені були ще перед заключенем мира випущені на волю. Ті Чорногорці, що були полонені в хвилі спиненя ворожих кроків дня 17 січня 1916 в 8 год. 30 мін. рано, не вважають ся вже за полонених і будуть як найшвидше вернені до вітчизни.

6) Адміністрацію (управу) в Чорногорі будуть виконувати чорногорські власти. Команда австро-угорських війск може в кождій хвилі жадавати від них співдїланя.

7) Всі кораблі на озері Скутарі і місця, де вони є на якорі, мають бути на підставі спису подані до відомости ц. і к. військовому командантові в Цетиню і по змозі спрямовані чорногорським правителством до Вірпазари.

8) Чорногорське правителство, почавши від 21. січня 1916, на скільки се є вказане, буде доносити ц. і к. військовій команді в Цетиню про стан відставлюваня зброї.

9) Чорногорські відпоручники подадуть ц. і к. військовій команді до відомости, де кождого разу знаходиться відповідальне чорногорське правителство. Тепер осідком чорногорського правителства є Подгоріца.

10) Чорногорські відпоручники просять, щоби мирові переговори розпочали ся як найшвидше, бо сим можуть як найліпше успокоїти населене.

На сім замкнено і заосмотрено підписами повновласників обох сторін дня 25. січня 1916 р.

Ц. і к. командант Вегер, полевий маршалок поручник, Шуппіх, майор генерально-го штабу.

Чорногорські відпоручники: генерал Бецір, майор Лємпар.

Світова війна.

Війна з Росією.

На бесарабській границі коло Топоровець поновляли Москалі протягом минувшого тижня кількакратно свої приступи на наші становища, які всі відперто. Дня 28 січня відділи перемиського полку піхоти ч. 10, котрий рекрутуєть ся з повітів Перемишль, Добромилі, а по части Мостиска і котрий в більшости складаєть ся з жовнірів української народности, заатакували передні російські становища, здобули їх в рукопашнім бою, засипали російські рови і взяли в полон більшу часть російської залози. Так само були завзяті бої коло Устечка над Дністром (на північний захід від Заліщик), де Москалі старали ся опанувати тамошні шанці, що їм однак не вдало ся. На галицькім фронті над Стрипою панує зглядний спокій.

На Волині і даліше на північ ішли звичайні перепалки польових сторожій.

Війна з Італією

Про сей фронт звіти нашого генерального штабу з послідного тижня згадують коротко, що там не стало ся нічого важного.

Війна на Балкані.

Ціла чорногорська армія справді сканітулювала (піддала ся) і тепер відбуваєть ся віддаване оружа В Чорногорі панує спокій, населене поводить ся поимірно, раде, що скінчила ся для него війна і що не грозить йому голодова смерть; війскові відділи віддають оруже. Власть над населенем в Чорногорі виконують чорногорські власти під доглядом австро угорської військової управи. Наші війська заняли міста Скутарі, Алесіо і пристань над Адрійським морем Сан Джовані ді Медуа і посувають ся даліше в напрямі полудневої Альбанії, звідки Італійці з поспіхом вицофують свої війська зі страху перед оточенем зі сторони нашої і болгарської армії. Дотеперішня збірка чорногорського оружа дала 314 гармат, 50 тисячів крісів (гверів) і 50 машинових крісів. Збірка і числене ще не закінчені.

В Македонії

все ще не розпочали ся втастиві ворожі кроки проти англійської французської армії в Солуні. Союзні армії під Солунем (наша, німецька, болгарська і турецька) вижидают видко остаточного рішення Греції і від него зроблять звисимим своє даліше поступоване в Македонії. Відносини в Греції дуже напружені, бо Англія і Франція рішили ся силою примусити Грецію до того, щоби оружно висгупила по їх сторони. Як уложать ся відносини в Греції, поки що незвісно, але грецький король Константин твердо стоїть при нейтральности і не хоче мішати ся до війни. Можливо, що свою волю потрафить він перевести в діло.

На Кавказі і в Мезопотамії

турецька армія держить ся добре, відпирючи на Кавказі Москалів, а в Мезопотамії Англійців.

На заході

на французько-бельгійській границі позиційна війна возгоріла ся на добре. На різних точках фронту Французи і Англійці робили приступи на німецькі рови, але Німці їх відперли, здобуваючи при тим при своїх протиприступах машинові кріси і инший военний матеріал. Ж-вою була також діяльність німецьких літаків, котрі бомбами обкинули столицю Франції Париж. На мори затопили Німці своїми підводними суднами кілька англійських торговельних кораблів.

Німецькі бальони в Парижі і Англії.

В послідних днях 2 рази Німці усвоїх великих бальонах так званих Цепелінах перелетіли понад столицю Франції, Париж, та вбили 25 людей а кількадесять тяжко ранили, розбиваючи при тим кілька великих камениць. З сеї причини в Парижі панує великий перестрах і цілий Париж в вечер є неосвітлений.

Так само німецькі бальони в ночі з 31 січня на 1 лютого переїхали понад Англію і обкинули бомбами різні великі міста. Бомби значно знищили урядженя портів і фабричні в Ліверпулі, Біркенгоді і коло тих місцевостей, залізницю і фабричні печі в Манчестері, фабрики і фабричні печі в Нотінгемі і Шефільді, великі промислові заведеня над рікою Гумбер і коло Грот Ярмут. Скрізь завязано сильні наслідки: великі пожари і вибухи. Над рікою Гумбер крім того примушено батерію до мовчанки. Воздушні кораблі скрізь сильно острілювано, але їх не поцілено. Всі вернули в добрім стані.

Низше подаємо звіти австро-угорського і німецького генерального штабу за час від 27 січня до 2 лютого включно.

Звіти генерального австро-угорського штабу.

Війна з Росією.

(27/1). Нема ніяких особливих подій.

(28/1). Коло Топорівців на бесарабській границі нині рано відділи полку піхоти ч. 10. з середньої Галичини заатакували передні московські становища, здобули їх в рукопашнім бою, засипали московські рови і більшу часть злого взяли до неволі. Зрештою нічого нового.

(Полк піхоти ч. 10. перемиський — складаєть ся в більшій части з Українців з повітів Перемишль, Добромиль і Мостиска і перед війською стояв залогою в Перемишли. — *Ред.*)

(29/1). Мостовий шанець на північний захід від Устечка був нині рано сильно заатакований. Хоробра залога відперла ворога. Передне поле всгелено російськими трупами.

Над фронтом Стрипи появила ся вчера ворожа летнича ескадра. З 11 московських літаків два знищено стрілами артилерії, три змушено спустити ся за ворожими лініями.

Коло Берестяна над Стиром наші польові сторожі відперли наступи сильніших московських вивідних відділів.

(30/1). Протягом вчерашного дня ворог поновляв свої наступи на мостові шанці на північній захід від Устечка. Всі його зусилля, щоб опанувати ті шанці, розбили ся о хоробрість оборонців.

Майже на всіх частях північно-східного фронту московська артилерія якийсь час розвивала сильну діяльність. В різних місцях співділали також тяжкі гармати.

(31/1). Не стало ся нічого нового.

(1/2). Не стало ся нічого важного.

(2/2). Перед мостовим шанцем на північний захід від Устечка міновими атаками примусили ми ворога до опущеня його передових ровів. На инших місцях північно-східного фронту вели ся бої патруль.

Війна з Італією.

(27/1). Вчера боева діяльність взагалі зменшила ся. Коло Ославії огонь нашої артилерії зігнав ще 50 утікачів.

(28/1). Поминувши звичайні боротьби артилерії і менші підприємства, вчерашний день минув без особливих подій.

(29/1). Ніяких особливих подій.

(30/1). Не стало ся нічого важного.

(31/1). Не стало ся нічого нового.

(1/2). Не стало ся нічого важного.

(2/2). В долині Сугана на захід від Ронченьо відперто кілька атаків італійських баталіонів. На стороні гори Коть ді Ляма в рукопашнім бою здобуто й розбито ворожу саперську позицію. На фронті над Сочою гарматні бої.

Війна на Балкані.

(27/1). В усіх частях Чорногори так само як в околиці Скутарі панує повний спокій. Переважна часть чорногорських війск є вже розоружена. Населене поводить ся зовсім прихильно.

(28/1). Наші війська обсадили також околицю Гусіне і нїде не зустріли опору. Розоружене чорногорських війск зближачть ся до кінця.

(29/1). Наші війська обсадили Алесіо і адрійську пристань Сан Джовані ді Медуа. Здобуто багато запісів.

В Чорногорі положене незнінено спокійне. З різних місцевостей краю приходять донесеня, що населене зготовило нашим відділам при вході святочне прийняте. Що-до зброї, то з включенем Ловчена на головних місцях збираня оружа забрали ми: 314 гармат, над 50 тисячів крісів і 50 машинових крісів. Числене ще не скінчене.

(30/1). В Чорногорі супокій. В Сан Джовані ді Медуа здобуто дві гармати, дуже богато муніції артилерії і значні припаси кави і збіжа.

(31/1). Не стало ся нічого нового.

(1/2). Положене на Балкані і в окрузі Скутарі незмінно спокійне. Поведене населеня не оставляє нічого до жаданя.

(2/2). В Альбанії наші передні війська без бою дійшли до полудневого берега ріки Маті.

В Чорногорі повний супокій. Не стало ся нічого особливого.

Звіти німецького генерального штабу. На сході.

(27/1). Нічого нового.

(28/1) По обох сторонах місцевости Відзи (на полудне від Двиньска), як також між Стоходом і Стиром ішли менші перепалки, в яких узяли ми полонених і здобули военний матеріал.

(29/1). Положене загалом не змінило ся. Під Берестянянами австро угорські передні відділи відперли московські наступи.

(30/1). Не стало ся нічого нового.

(31/1). Проби атаку Росіян на кладовище в місцевости Вісман над рікою Аа на захід від Риги скінчили ся нічим наслідком огню нашої піхоти й артилерії.

(1/2). Не стало ся нічого важного.

(2/2). Німецький відділ, виконуючи прогулку, заатакував значнійшу групу російських війск над Веселухою, на полудне від Кухецької Волі (між Стоходом і Стиром) і знищив її.

На полудневім сході

(27/1). Нічого нового.

(28/1). Нічого нового.

(29/1). Нічого нового.

(30/1). Не стало ся нічого нового.

(31/1). Положене не змінило ся.

(1/2) Один з наших воздушних кораблів заатакував з успіхом кораблі й укріпленя почвирного порозуміння в солунській пристани.

(2/2) Наші летуни зазвжали в портових будівлях у Солуни великі пожари счислені очевидно нашим воздушним нападом.

На заході.

(27/1). В звязку з острілюванем наших становищ на піскових насипах ворожою сухопутною артилерією ворожі монітори звернули свій огонь на Вестенде, але без успіху.

По обох сторонах дороги Вімі-Невіль по ужитю мін наші війська здобули приступом ворожу позицію на просторі 500 до 600 метрів, полонили 1 офіцера і 250 жовнів і здобули 1 машиновий кріс і 3 метавки мін. По безуспішних протинаступах ворога вивязали ся там і коло инших ровів, здобутих в послідних днях, оживлені бої на ручні гранати.

Місто Лен було в сильнім ворожій огни.

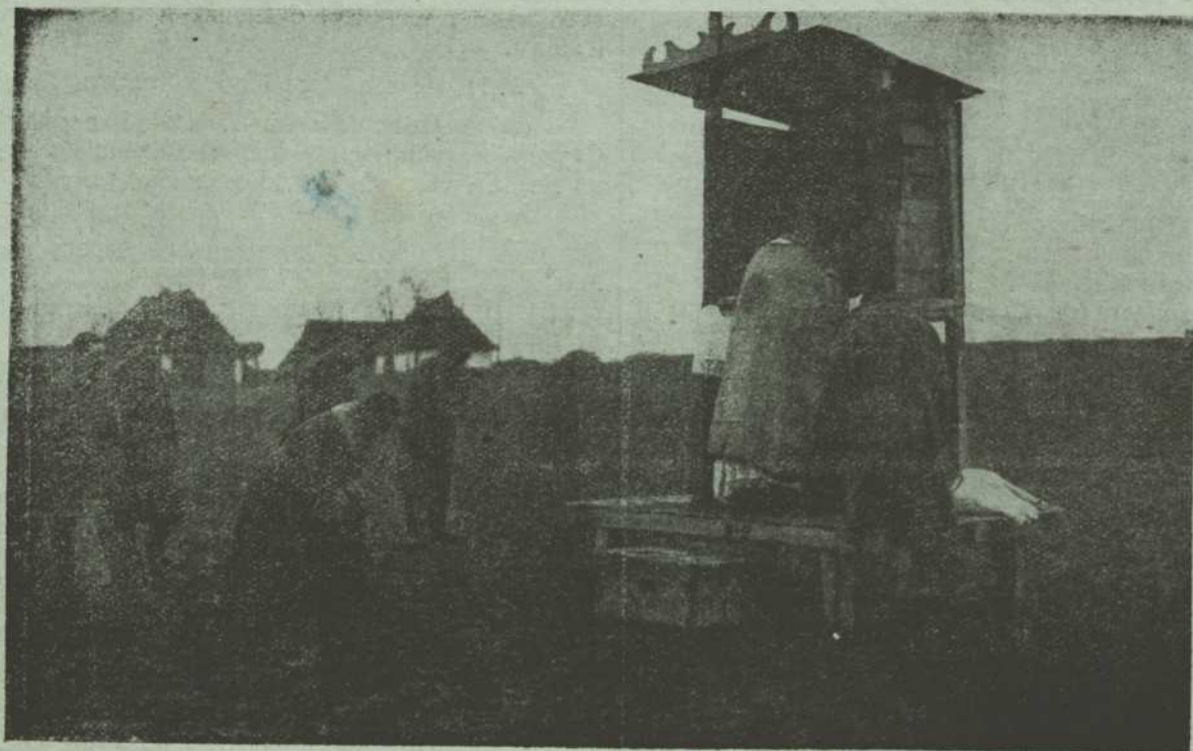
(28/1). В відтинку фронту коло Невіль відперто атаки Французів, ведені з помочию ручних гранатів, при чім Французи понесли великі втрати. Одна з ям, зроблена вибухом, остала в руках ворога.

Добича з 26. с. м. збільшила ся о 4 машинові карабіни і 2 прилади до кидачя мін.

На кількакратне острілюване Французами місцевостей за нашим фронтом відповіли ми острілюванем міста Рем.

Коло горба 285, на північний схід від Ля Шаляд, наші війська по боротьбі обсадили яму, витворену вибухом ворожів стрілів.

Про нічний воздушний атак ворога на місто Фрайбург нема ще кінцевих відомостей. В англійській палаті громад подано про висліди воздушних битв відомости, на які най-

Полева Служба Божа на Різдво с. р. в українських січових стрільців.
(Полковник Гриць Коссаць клячить перед вівтаром).

ліяше відповісти зіставленем наших і ворожих втрат що до самолетів.

Від послідного нашого оголошення з 6. жовтня 1915, отже в часі від 1. жовтня 1915 втратили ми на західнім фронті самолетів: в воздушній боротьбі 7, наслідком стрілів, даних з землі 8, загинув 1, — разом 16. Наші західні вороги втратили в тім самім часі: в воздушній боротьбі 41, наслідком стрілів даних з землі 11, наслідком недобровільного спущення на землю в області наших ліній 11, — разом 63. Є се тільки числа, які можемо зовсім певне ствердити, бо ті самолети дістали ся в наші руки.

(29)1). На північний захід від оселі Ля Фоліє (на північний схід від Невіль) наші війська здобули приступом ворожі рови на просторі 1.500 метрів і взяли 237 полонених, між ними 1 офіцера і 9 машинових крісів. Перед здобутим недавно становищем під Невіль зломано кількакратні атаки Французів, однак ворогови вдало ся обсадити ще одну яму, що повстала наслідком вибуху.

В західній часті місцевости Сен Лъорен (коло Арра) забрали ми Французам приступом групу домів.

На полудне від ріки Сом здобули ми село Фріз і близько 1000 метрів позиції, яка на полудне притикає до села. Французи оставили в наших руках неранених 12 офіцерів і 927 жовнів, а також 13 машинових крісів і 4 прилади во кидання мін. Дальше на полудне під Лігон наш вивідний відділ дібрав ся аж до другої ворожої лінії, забрав кількох полонених і без втрат вернув на своє становище.

В Шампанії ішли досить сильні бої на гармати й міни. На горбі Комбр французькі міни зробили тільки малу шкоду в наших передних ровах. Понісши значні втрати ворог по безуспішних змаганнях обсаження вибитої ями мусів відступити.

Під Апреман (на схід від Мози) наші гармати зістрілили ворожий самолет. Пілот згинув, вивідник тяжко ранений.

Воздушний напад на Фрайбург в ночі з 27. на 28. с. м. зробив тільки незначну шкоду. Одного жовніра і дві цивільні особи ранено.

(30)1). На дорозі Вімі-Невіль і на полудне від неї йшли далі бої за здобуті нами становища. Французький атак відперто. Довгота позиції, здобутої на полудне від ріки Сом, виносить 3.500 метрів, глибина 1000 метрів. Загалом дістало ся там в наші руки 17 офіцерів і 1270 жовнів, в тім кількох Англіїців. Французи пробували тільки слабого протинаступу, який легко відперто. В Шампанії хвилями йшли досить сильні гарматні бої.

На решті фронту непрозорий воздух шкодив огневій діяльності. Під вечір, коли роз'яснило ся, Французи отворили оживлений огонь на наш фронт під Пон-а Мусон. Посуване ворожих відділів піхоти ударемнено.

(31)1). Наші нові стрілецькі рови в околиці Невіль вдержали ми проти французьких зусиль відібрати їх. Число полонених, узятих на північний захід від оселі Ля Фоліє збільшило ся на 318, добича на 11 машинових карабінів.

Французи кілька разів звертали огневій атаки на становища заняті 28. січня на полудне ріки Соли шлеськими військами.

В загалі боева діяльність терпіла наслідком мраки.

В відповіді на кидане бомб французькими літаками на отверте місто Фрайбург, положене поза операційним тереном, наші літаки двох остатних ночей заатакували кріпость Париж, здаєть ся з задовольючим успіхом.

(1)2). В ночі з 30. на 31. січня малі англійські відділи пробували виконати несподіваний замах на наші становища на схід від Мессіне в Фляндрії. Відперто їх без виїмку. Перед тим на малім просторі вдало ся їм було вдерти ся до наших ровів.

Під Фрікур (на схід від Альбер) нашим огнем унеможливили ми ворогови обсадити яму, зроблену вибухом його стрілу.

На північ від того місця німецькі патрулі дістали ся аж до англійських становищ і вернули з кількома полоненими, самі не понісши ніяких втрат.

На полудне від ріки Сом Французи в боротьбі на ручні гранати втратили ще трохи терену.

(2)2). Ворожа артилерія в окремих відтинках Шампанії і на схід від Сен Діє (в Вогезах) розвивала значну діяльність. Ворог знов острілював місто Лен. На полудневий захід від Шоні наслідком огню наших обронних гармат упав великий французький самолет. Летунів ранених полонено.

Зі світа.

Росія.

Цікаві думки про теперішнє воєнне положене висказав російський міністер заграничних справ Сазонов, котрий недавно прийняв представників петербурських газет і дав ряд заяв. Про Черногору не міг нічого сказати, бо не знав подробиць, які сподієть ся пізнати в найкоротшім часі. Признав, що положене на Балкані, супроти погрому, який стрінув сербські війська, а який потягнув за собою тяжкі наслідки для Черногори, є безнадійне. Але теперішнє лихе положене в західній часті балканського півострова не є остаточне, бо судьба балканських держав тісно вяжесть ся з судьбою почвирного порозуміння. (Франція, Англія, Росія і Італія).

Що до Греції, то край сей захоче не втраляти. Народні інтереси не дозволяють

грецькому правительству перейти до політики ворожої для почвирного союзу. Відношене Росії до Румунії є цілковито вдоволяюче і приязне, як доси так і на далі. З певністю мудрі Румуни є свідомі того, що їх народні бажання не можуть здійснитись у спільности з осередними державами, себто з Австро-Угорщиною і Німеччиною. Врешті обговорив Сазонов добре відношене Росії до нейтральних держав в загалі, передовсім заперечив тому, мовби були спірні точки між Росією і Швецією. Відносини між державами почвирного союзу є наскрізь сердечні, між ними панує згідність. Всіляки поголоски про те, мовби Англія брала за малу участь у війні, є безпідставні. Злишно річю є говорити про жертви, що їх понесла Франція. Є виключене, щоби котрий небудь союзник заключив окремий мир. Було би се рівне нарушеню чести й обовязку і було би се підкопанем всякої поваги між народами: словом було би се політичним банкрутством. На питане, як довго потриває війна, відповів Сазонов, що після його думки, довго вже не потриває тому, що Німеччина перша з грошевих причин не може далі лишитись на воєнній стопі. Проте однак треба конче пригрозитись на війну протягом зближаючої ся весни і літа. Вкінці сказав, що Росія і її союзники повні сили й ентузіазму: віра їх в остаточну побіду не тільки не захиталась, але збільшуєть ся кожним днем. Віра російського міністра в побіду Росії і її союзників се добра річ, але на сій добрій вірі тільки і скінчить ся, бо Росія зі своїми компанями побіди над Німеччиною і Австро-Угорщиною вже не віднесе. — Про скликане думи в Росії нічого не чувати, противно, поліція і чорносотенці що раз більше приходять до голосу.

Румунія.

Положене в Румунії викликає від кількох днів великий інтерес в політичних і дипломатичних кругах. Агітація почвирного союзу (Франція, Англія, Росія, Італія) в Букарешті (столиця Румунії) триває далі у своїх розмірах, а хоч йому не вдалось здобути бажаних політичних успіхів, всеж таки викликав таке положене, яке не дозволяє осередним державам не думати про будучність. Бо не рішене становище теперішнього правительства Румунії має сей наслідок, що інформовані круги виносять чимраз гірше вражінє під господарським і політичним оглядом. Як тільки наступив договір з Румунією, щоб вислала 50 тисячів вагонів збіжа й поживи до Австрії й Німеччини, тоді держави почвирного порозуміння зрозуміли, що треба їм робити незвичайні перепони сему договорови, отже вони самі купили в Румунії великі запаси збіжа, хоч не знати, якою дорогою мають його спровадити на захід. Ще й нині появляють ся щоденно в румунських дневниках оголошеня англійського посольства, в яких взиваєть ся рільників і торговельників збіжа відступати свої запаси посольству. В дійности через ті маневри не тільки що ціни підходять в гору, але й румунські вагони наладовують ся тими запасами до того ступня, що вивіз закупленого Австрією й Німеччиною збіжа натрапляє на тяжкі перешкоди. Мимо сеї агітації наших ворогів в Румунії, Румунія мабуть таки не дасть ся заманити до війни з нами, боячи ся долі Бельгії, Сербії і Черногори.

Греція.

Англійські і французькі війська заняли дуже важну грецьку воєнну пристань. Пірей, недалеко грецької столиці — Атен. Крім сего заняли вони важніші грецькі острови на мори, які сейчас обсадили своїм військом. З сеї причини є в Греції велике обуренє на Французів і Англіїців, котрі навіть грозять увязненем грецького короля Константина, уважаючи його за свого противника. Грецька армія є змобілізована від давна, чи однак виступить проти Французів і Англіїців — невідомо. Заграничні газети доносять, що коли союзні війська випруть Французів і Англіїців зі Солуня, то тоді і Греція може виступити проти напасників, що заняли її землі. Але се може стати ся доперва тоді, коли Австрійці і Болгари очистять від Італійців цілу Альбанію, щоби опісля з цілою силою вдарити на Солунь.

Італія.

Настрій в Італії є тепер дуже прибитий, особливо від коли Чорногора зложила ору- же. Вісти, що приходять через неутральні краї, подають такий образ. Господарське по- ложене в Італії є крайно некорисне. Англія, зачинає що раз більше брати в курателю Італійську державу. Вічно грозять з Лондо- ну, що Італії замкнеться довіз вугля і збіжа, коли вона не підчиниться бажанням Англії. Непорозуміння між Італією й союзниками з кожним днем побільшують ся. Імовірно хоче Англія і Франція завести для себе певного рода контролю над Італією. Рівночасно по- чинають італійські дневники боротьбу проти власного правительства, якому закидають безсилність і нерішимість. Побільшують ся різниці між міністрами і військовою управою. Солунська виправа довела до отвертих ріж- ниць в поглядах між поодинокими державами почвірного порозуміння. Коли Франція стоїть дальше при солунській виправі і жадає, щоби Англія й Італія післали там нові сили, то в Англії панує переконане, що треба закинути сю справу. Росію візвано на рішаючого су- дію. Відповідь Росії звучала однак виминаю- чо: є конечним вести дальше балканську вій- ну, щоб ратувати повагу почвірного порозу- міння на сході; однак може булбб вказане, щоб — замість солунської — відювити дар- данельську акцію. Тимто стало положене ще більше закручене Французькі газети напіра- ють дуже за офензивою коло Солуня, ан- глійські підюджують, італійські вказують, що участь Італії булаби там немислима, а росій- ські газети цілу справу збувають мовчанем. Проте однак сподіють ся, що солунська справа стоїть перед рішенням і що там нев- довзі прийде до великих битв. До Італії на нараду мають в половині лютого приїхати французькі міністри, щоб усталити спільне поступоване Італії і Франції.

Англія.

Найважнішою справою, яка від місяців товче ся в Англії, є справа обовязкової вій- скової служби, якої доси там не було. Ан- глійський парламент ухвалив предложене, що до заведення обовязку військової служби, але проти сего виступають робітники. Робітни- ка нарада відбута в Брістолю, ухвалила 1,790.000 (мільон сім сот дев'яност тисячів) голосами проти 219.000 (двіста дев'яност тисячів) резолюцію (ухвалу) проти обовязко- вої військової служби. Тяжко сказати, які на- слідки буде мати се голосоване, але може воно спричинити уступлене трох робітни- чьких міністрів, а після думки поодиноких кругів може довести до розв'язання парламенту і до нових виборів, яких вислідом буде переважаюча більшість за військовими зарядже- ннями правительства. Англія рішила тепер пере- вести бльокаду (замкнене) морських берегів Німеччини і завести строгу контролю над торговельними кораблями неутральних дер- жав (Америки, Голяндії, Данії, Швеції і Нор- вегії), кажучи, що зі сусідних неутральних держав — головно з Голяндії і Данії, одер- жують Німці ріжні товари. Є річ певна, що така бльокада не вдасть ся супроти зруч- ности німецьких підводних суден, котрі доси затопили вже не один англійський корабель. Нашим противникам не вдасть вигодувати середних держав і спинити в них господар- ське жите.

ЛЕСЬ МАРТОВИЧ.

ЗА МЕЖУ.

„Билисте Іваниху?“ — запитав судія Грицка, що стояв босий, з одною нагавицею підкоченою, в сардаці на опашки, з розку- довченим чупром. С чупру сгриміло кілька стебел соломи. Як спав у стодолі, так рано на зорях устав і почимчикував до міста „на термін до права“.

Намісь Грицка відповіла Іваниха. Про- тиснула ся чим борше поміж людей і доти ме стала, доки не вдарила ся ніжними паль- цями до градусу, що на ній стояв судей- ський стіл:

„Бив, ой бив мене, кілька сам хотів!“

Наш жовнір в розстрільній (в швармлії) з охоронною сталевною плитою в Топорівцях на бесарабській границі.

Сапов. По голові, по крижах, по руках, по ногах, де засяг... От прошу, які синці...“

„Тихо бабо! Я Грицка питаю!“

Іванисі здавало ся, що як Гриць гово- рити-ме, то й его справа. Тому не пере- ставала:

„Прощу сендзі... він-ме брехати; буде казати, що то его грунт, що я розпочала сварню. А я зараз отут присягаю гола й боса...“

„Тихо, бабо, кажу!“

Гриць використав нагоду. Підокрав ся аж до самого стола й, хитро підсміхаючись, показав пальцем на Іваниху:

„Адїт, прошу найяснішого суду: вона все так, коли вона тут, у цісарським суді, а яка вона дома. Причепить ся, як ріпак ко- жуха...“

„Коли-ж бо ні! брешете“ — перебила Іваниха. — „То ви розбійник... Не крича- листе, що мене заріжете? Га? що?!“

„Тихо бабо, бо зараз замкну!“

„Хіба таке: не дають говорити... — рясні слези сперли Іванисі голос у горлі.“

Гриць аж просіяв: „Ади, маєш право; Такес ся віфальовала по селу: я его до суду завдам, до кремелалу піде...“

„А він казав, прошу сендзі, що ся суду не боїть!“

„Брешеш!“

„Такис казав“.

„Брешеш!“

„Люди чули!“

„Брешеш!“

„Тихо, бо я вас зараз обоє замкну. Роз- діліть їх!“

Два свідки, один старий, сивий, дру- гий молодий, упхали ся поміж Грицка і Іва- ниху.

„Бивесь Іваниху?“ — почав урядувати судія.

„Прощу віслухати найясніший сендзьо, я скажу, як зайшло. Ше мій небіжчик дедя, царство ему небесне...“

„Але-ж я тебе питаю, чись бив?“

„Прощу, пане сендзьо, а віслухайтеж, Бо не мете знати, як зайшло. То все зза межі...“

„То моя межа“ — крикнула з другого кінця стола Іваниха.

„Оце твоє! знаєш? — і ткнув старому свідкови дулю під ніс, бо до Іванихи не досяг.“

„Але-ж мені не треба, як зайшло. Я хочу знати, чись бив Іваниху?“

„Таже вона каже, щом бив“.

„Але я хочу чути с тебе“.

„Я її до суду не завдавав. Чо вона хоче з мене?! В мене: сьогодні робітна днина“.

„Бивесь? Так чи ні?“

„То було на мої питомі межі“.

„Бивесь?“

„А коли-ж я її бив?“

„Я тебе питаю ся“.

„Аби вона так ногами збила при сконча- ню, дай Господоньку святий. Та де-ж я її бив? Замахнуvem ся з пару раз сапов, бо те на мої межі, я сапов тогди барабулю“.

Іваниха прімкнула ся помежи свідків тай саломила руки:

„Йой! а він що каже? Таже він бреше, не слухайсе его!“

„Пишіть — сказав судія до писаря — обжалований не почуває ся до вини. Буду вас слухати — звернув ся до старого свід- ка — абисте правду казали. — Як ся навиваєте?“

„Прощу найяснішого суду, я не зволяю, аби він говорив, то її свідок“ — протестував Грицко.

„Що знаєте?“ — допитував ся судія свідка.

„Усе знаю, бо я в її дедем у супрузі був. То діяло ся не тепер, давненько, ще го- лодних років. Небіжчик мав пару волів ластів, а я мав пару волів голубих...“

Іваниха: „Аякже, аякже“.

Грицько: „То її свідок, я поставлю свої свідки“.

Іваниха: „Твої свідки пияки...“

Грицько: „Най ціле село прикаже“.

Свідок: „Я мав грунт на сіножатях, (те- пер здавем уже на сина, най він газдує, бо мос — сегодне завтра: лопата тай ано! до дучи!) А небіжчик мав грунт на теплинях, таки межа в межу з его дедем. Але газди жили в злагоді. Ее то хто давно чув за таку супереку як тепер! Гріхи, нічо лиш гріхи, міні вже на сімдесятий переступило, але моя нога ще не була в суді (аби сюда ніхто до- брий не заходив!). А деж? Така божа дним- ка (хто міні сегодне за днину заплатить?!). Чиж то не ліпше в мирности, в злагоді: своє пантруй, але чуже не руш...“

Іваниха: „Чуєш, що старий чоловік ка- жуть?“

Грицько: „То ти мене нарушила“.

Іваниха: „То мого дедя межа, я на те свідки кладу“.

Грицько: „Шос я тобі в твої свідки, я маю свої свідки“.

Свідок: „За своєв працев серце бо- лить...“

Іваниха: „Ой болит...“

Грицько: „А мене-ж не болит?“

Свідок: „Але чуже гріх нарушати“.

Іваниха: „А що!“

Грицько: „И-е!“

Свідок: „Шіснацять рік я був з її дедем у супрузі, що року я то поле орав, але сварні ніякої не було. Межу ніхто не рушав, ані її дедя, ані его. Худібка, коби здорова пасла ся. Бо, прошу найяснішого суду, давно було широко: ніхто за межу не дбав, а тепер тісно, дуже тісно стало...“

Судя: „Тут Іваниха завдала до суду“

зголосити свій запас в урялі громадським. Хто не має досить власного насіння льну на обсяг не свого ґрунту, має зголосити ся через свій уряд громадський о приділене йому запотребованой надвишки. Продавати вільно насінє лиш на засів і то не безвосередно, але через Загально-австрійський Союз хліборобських спіжок у Відни. Згадане міністеріальне розпоряджене установляє максимальну ціну на лен в квоті 120 корон за 100 кильограмів, з умм що за перший відсів оригінакного (рижського) насіня льну є допускаема надвижка в квоті 15 кор. за 100 кильограмів. — Краєве товариство господарське „Сільський Господар“ у Львові.

Обува з деревляними підшвами. Шкільні власти в Будапешті завели для дітти, одержуваних коштом громади, обуву з деревляними підшвами. Пара таких черевиків коштує 6 до 12 корон.

Відзначене селянина Українця. Срібний хрест заслуги за хорообре поведене супроти ворога одержав господар Андрій Коваль — з Висоцка в ярославським повіті — резиденції звісного москвофільського провідника (арештованого нашими властями ще з початком війни) о. Станчака і контр кандидата посла д-ра Цегельського. Відзначене се є найліпшим доказом, що отруя, якою поїли наш нарід платні агенти білого царя — не викликала пожаданого наслідку, коли і в такім осередку кацапства найшов ся чоловік відзначений за прихильність для Австрії.

Д-р Дудикевич перед судом. Начальний вожд галицьких москвофілів, бувший соймовий посол і адвокат з Коломиї д-р Володимир Дудикевич, котрий в часі московського панованя в Галичині був у Львові неначе губернатором, по утечі до Росії став нібито опікувати ся втікачами москвофілами, бо одержав від московського правительства на сю ціль гроші. Москвофільський головний запомоговий комітет в Ростові над Доном, де пробує Дудикевич, одержував від Дудикевича менше грошей, як давало правительство. Ся крадіж запомогових грошей (а йде вона на кількадесят тисячів рублів) невдовзі викрила ся і як доносять російські часописи, проти Дудикевича розпочало ся карне слідство за крадіж зглядно спроневеріене.

Бюро посередництва праці при українським запомоговим комітеті в Москві. При українським комітеті помочи жертвам війни повстало окреме бюро посередництва праці для українських виселенців, яке приймає зголошеня на адресу: Москва, ул. Воздвиженки і Нижнього Кисловського переу.

Засуджене за державну зраду. Урядова Gazeta Lwowska з 23. січня 1916 р. оголошує, що ц. і к. полевий суд польських легіонів другої бригади засудив Єнджея Домбровського, римо-кат. релігії, кельнера за державну зраду на 20 літню тяжку вязницю.

Землетрясенє в Семигороді. З Будапешту доносять: На основі відомости з Семигороду відчудо там в багатьох місцевостях сильне землетрясенє. В одній місцевости попадали комини, а мури дуже сильно зарисували ся. В багатьох місцевостях населене перелякане повибігло в поле. Шкода в матеріалі незначна.

Воєнні кошти. Після приблизних обчислень дотеперішні воєнні кошти всіх держав разом зчислені мають виносити доси 100 мільярдів корон або сто тисячів мільонів корон.

Міністер Гогенльоге йде до Львова. З Відня доносять, що новий міністер внутрішних справ князь Гогенльоге вибираєть ся до Львова для переведеня інспекції і контролі у підчинених йому урядах.

Закупи сирівців на Балкані. По донесеням з Царгороду заключила Австро-Угорщина і Німеччина з правительствами Болгарії і Туреччини умову в справі закупу сирівців (збіже, вовна, дерево, тютюн, м'ясо, шкіри і т. д.) На підставі сеї умови, сирівці, що є в Туреччині, будуть закуповувати німецькі, а болгарські сирівці австрійські власти.

Щасливий батько. Почтовый урядник Шмід в однім місточки у східній Пруссії оголошує, що жінка його повила 31-шу дитину хлопчика.

Оголошеня.

ду́же БОГАТО ЛЮДИЙ терпить на запір або атонію кишоч а се знова є лиш лінивством накопили не робимо нічого, чтобы усунути се лихо. Хто однак рішить ся вже ужити розвивляючого середника нехай же вибирає такий, який ему буде найменше прикрим. А се легко вибрати. Нині є вже великий промисл штучного виробу розвивляючих середників з ріжних хемікалій. Крім сего є ріжні мінеральні розвивляючі середники і значне число мінеральних вод що ділають розвивляючо а в кінці р'стинні розвивляючі середники, що містять в собі р'стинні частини. Се звісна річ, що р'стинні части найбільш пригожі для людского організму, що їх діланє є найлагіднійше і що они ні дразнять ні ослаблюють. Між р'стинними розвивляючими середниками займає перше місце рабарбовий корінь і з відси йде воно, що лагідно розвивляючі, жолудок скріплючі Феллера рабарбові пігулки з м. „Ельза-пігулкіз“ є найбільш улюблені. Они заострюють апетит та прискорюють травленє, лагодять відбиванє, згагу і жолудкові корчі, не мають ніяких немилых наслідків, не дразнять і не ослаблюють кишоч. Їх вживають радо жінки і діти. 6 пуделок за 4 К 40 с. висилає оплатно аптиккар **E. V. Feller, Stubiac, Elsaplattz Nr. 308 (Kroatien).**

Феллера заострюючі апетит, лагідно прощуючі рабарбові пігулки з маркою

„ЕЛЬЗА-ПІГУЛКИ“

приносять пільгу

6 пуделок оплатно 4 К 40 с. Аптиккар E. V. Feller, Stubica, Elsaplattz Nr. 308. (Kroatien). Більш як 100.000 листів з подяками.

ВЖЕ ПОЯВИВ СЯ :: СТІННИЙ КАЛЕНДАР ::

„СВОБОДИ“

НА РІК 1916

дістати можна в книгарнях і трафіках
:: по ціні 30 сот. за примірник. ::

Адміністрація „Свободи“ Львів, Ринок ч. 10. висилає за попередним надісланєм готівки 10 штук за 2 корон, 20 штук за 4 кор., 30 штук за 6 корон.

Просимо спішити ся, бо за
- - - пас не великий. - - -

КРАЄВИЙ УГОЛЬ

в посылках ціловагонового достарчає
Краєвий Союз Господарсько-торговельних Спілок у Львові, вул. Зіморовича ч. 29.

по ціні К) 180 :: Артур :: Бори :: Яворнню ::
а К) 190 :: Кристіна :: за 10.000 кг льоно напопальня, за готівку з гори.

:: :: :: Близші услія на жаданє. :: :: ::

ВЖЕ ВИЙШОВ Календар „Просвіти“ на рік 1916.

Одинокий український Календар на рік 1916.

Обнимає: 18 аркушів друку великого формату.

Містить: багато оповідань з теперішньої великої доби: з житя українських героїв жовнів і стрільців на поли бою і по шпаталях; з житя українського населеня на провінції і у Львові під панованем відачного ворога України; з житя переселенців у Відни, Празі, Імїнді, Вольфсберзі; українські делегати в чужих краях; історичні спомини з країв, добутх с юзями війсками, і багато иншого цікавого матеріалу сучасної доби. Поезії найвизнатнійших наших поетів, численні ілюстрації майже на кожній стороні; оригінальна окладинка — стрілець з прапором

Ціна: 2 корони, а для членів Товариства, що зложили членську вкладку (4 кор.) за рік 1916, ціна знижена на 1 кор. 50 сот. На поchtovu пересилку треба долучити 10 сот. або 45 сот. на пересилку рекомендовану.

На кредит, за посліплатою ані в коміс Календарів не висилаєть ся

Зимовленя слати на адресу: Канцелярія Товариства „Просвіта“ Львів, Ринок ч. 10.

Також можна Календар набути в Книгарни Наук. Тов. ім. Шевченка, Львів, Ринок ч. 10.

„ВІСТНИК СОЮЗА“ ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ

W I E N V I I I . , J O S E P T Ä D T E R S T R A S S E 7 9 .

Виходить що тижня в неділю, в розмірі 8 до 16 стор. великого формату. Рік видая III. Річна передплата виносить 10 К. (4 рублі), піврічна 5 К. (2 рублі), квартальна 3 К. (1·20 руб.), ціна продиноких чисел 15 сот. (8 коп.), подвійних чисел :: :: :: 30 сот. (15 коп.) :: :: ::

АСЕНУРУЙТЕ СВОЄ МАЙНО
ВІД ОГНЮ В

„ДНІСТРИ“

Кожний Українець повинен асенурувати ся від огню, чтобы на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробят цілого народу.

Кожний Українець повинен асенурувати ся тільки в товаристві взаїмних обезпечень

„Дністер“

Нема жадного иншого українського товариства асенураційного, тільки один

„Дністер“

„Дністер“ рахує найдешевші оплати за обезпеченя селянських будинків.

„Дністер“ звертає кождорічний чистий зиск своїм членам.

„Дністер“ оцінює та виплачує шкоди по огні скоро і ретельно, а на членів оцінкової комісії запрошує все двоох господарів.

„Дністер“ дає підмоги українським школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.

Люди асенурувані в „Дністрі“ можуть дістати позичку у всіх великих банках і в товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносять в кінцем 1913 року 4,473.970 корон.

В „Дністрі“ можна обезпечати від ирадени з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслі за дешевою оплатою премії.

Адреса „Дністра“:

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“ у Львові, у власнім домі ул. Руська ч. 20. Тел. 788.